Ἐπὶ τέλους μιὰ νυχτιὰ σηκώνεται πὸ τὸ κρεβάτι σιγά, σιγά, καὶ χωρὶς νὰν τήνε νοιώση κανείς, πηαίνει κρυφά, κρυφὰ στὴν κάμαρη, ποῦ ὁ πατέρας φύλαγε τὰ ὅπλα του. Ξεκρεμάει τὸ μεγαλύτερο καὶ κοφτερὸ μαχαῖρι—κεῖνο ποῦ 'περνε μαζί του στὸν πόλεμο, καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ πηαίνει στὴν ἄλλη κάμαρη ποῦ κοιμούνταν τὰ παιδιὰ τοῦ ἀδερφοῦ της, τοῦ χειμῶνα. Φουγκράζεται κι ἀκούγοντάς τα νὰ ρουχαλιάζουν, ἀνοίγει γλήγορα τὴν πόρτα καὶ πάει ἴσια στὸ μικρότερο, κεῖνο ποῦ ἀγαποῦσε περσότερο ὁ κακοῦργος ὁ ἀδρεφός της.

Τόσον καιρὸ πούμενε κλεισμένη ἄλλο δὲν εἶχε στὸ νοῦ της παρὰ πῶς θὰ μποροῦσε νὰ τὸν ἐγδικηθῇ, καὶ περίμενε τὴν μίαν ἡμέρα, περίμενε τὴν ἄλλη νὰν τῆς δοθῇ περίσταση. Τόρα ὄχι καὶ καλύτερα ὁ πατέρας του τὸν εἶχε στείλη ταξίδι καὶ θὰ γύριζε ὕστερα πὸ 'να χρόνο. Μεγαλύτερη ἐγδίκησή δὲ μποροῦσε νὰν τοῦ κάμη σφάζοντας τὸ μικρό του τ' ἀγαπημένο του παιδί· θὰν τοῦ 'γγιζε τὴν καρδιά, θὰν τονὲ φαρμάκωνε!...

Στὸ σκοτάδι ὅμως μέσα ψάχνοντας, στὴν τρεμοῦλα καὶ στὴ ζάλη της, ἀντὶς νὰ βάλῃ στὸ προσκέφαλο τὸ χέρι της, ἁρπάζει τὸ ποδάρι τοῦ παιδιοῦ, καὶ μιὰ μὲ τὸ μαχαῖρι, τὸ κόβει πέρα πέρα!...

Τὸ παιδὶ ξεσπάει στὰ φωνητά. Τὸ παλάτι γίνετ' ἀνάστατο. Τρέχουν οἱ δοῦλοι πάνου, κάτου, φωνάζουν οἱ γυναῖκες, φωνάζουν οἱ ἄντρες. Στὸ κακὸ ἀφτὸ βρίσκει κι ἡ Ἄνοιξη κιρὸ καὶ βγαίνει κάτου.

Παίρνει τὰ βουνὰ τρεχάτη, κατεβαίνει στὸν κάμπο, πηαίνῃ στὸ λειβάδι, μὰ κι ἀπὸ κεῖ θέλει νὰ φύγῃ...

Τὰ γόνατά της τρέμουν, τρέμουν. Ἡ δύναμή της σώνεται, κάτι ἀπὸ τὴν καρδιά της φεύγει.

Γιὰ νὰ μετάνοιωσε, δὲ μετάνοιωσε, γιὰ νὰ σκιάζεται τὸν ἀδρεφό της οὔτ' ἀφτό, γιατ' εἶχε τὸν πατέρα της ποῦ θὰ τὴ διαφέντεβε, μόνε τὸ αἷμα της εἶχε σκορπίσει στό βουνό, στὸν κάμπο, στὸ λειβάδι.

Κόβοντας τὸ πέδι τοῦ παιδιοῦ, πῆρε λιγουλάκι μὲ τὶ μαχαῖρι τὸ δακτυλάκι της, κι ἀπὸ κεῖ τὸ αἷμα σταλαματιά, σταλαματιά, χωρὶς νὰν τὸ νοιώθῃ ἔπεφτε στὸ χῶμα...

Ἅμα ὁ ἥλιος ἔρριξε, τότες κι ἡ γαλανομάτα Ἄνοιξη εἶδε, στὸν κάμπο, στὸ βουνό, στὸ λειβάδι, τὰ φυτρωμένα λούλουδα, λούλουδα μικρά καὶ παράξενα ταπεινὰ καὶ κατακόκινα—σὰν αἷμα—, σημάδι τῆς ντροπῆς ποῦ τόσον καιρὸ ἔκλεισε μέσα της, καὶ ἔνοιωσε πιὰ πῶς ὅλη τὴ νύχτα αὐτὴ τὰ φύτεψε, δίχως νὰν τὸ νοιώσῃ.

Ἀθῆνα. Μάρτης 1905

ΓΕΩΡΓΗΣ ΚΕΦΑΛΑΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Ο ΠΟΛΥΓΡΑΦΩΤΕΡΟΣ

Φίλτατε «Νουμᾶ»,

Εἶδα κάπου τὶς προάλλες τὸν *λόγιον νέον* κ. Κουρούπη—ἀλήθια συχαρίκια γιὰ τὸ καινούργιο παρανόμι ποῦ τοῦδωκες «Ἑσπερινὸς γλωσσολόγος κ. Γκάρ»—νὰ τόνε λένε «ὁ πολυγραφώτερος τῶν σημερινῶν δραματικῶν». Ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ μακαρίτη Ἀντωνιάδη πολὺ σωστὸ τὸν τίτλον αὐτὸν νὰ τὸν πάρῃ ὁ κ. Κουρούπης, γιατὶ φαντάζουμαι ὅτι ὄχι μονάχα στὸ μέτρος μὰ καὶ στὸ βάρος θὰ φτάσῃ τὰ δραματικὰ καὶ ποιητικὰ (;) ἔργα τοῦ μακαρίτη, ἀφοῦ μὲ τόσο καλὰ σημάδια βαδίζει ἀπάνου στάχνάρια του. Καὶ φέρνω ἀπὸ τώρα μπρὸς στὸ νοῦ μου γέρο τὸν κ. Κουρούπη—ὁ Θεὸς νὰ τοῦ χαρίζῃ χρόνια γιὰ νὰ μᾶς διασκεδάζῃ—ποῦ θὰ ξαναζωντανεύῃ τὴν ἀκόλουθη σκηνὴ τοῦ μακαρίτη Ἀντωνιάδη, καθὼς μοῦ τήνε δηγήθηκε κάποιος στενὸς φίλος τοῦ καλοθύμητου πολυγράφου. Ἡ σκηνὴ αὐτὴ ξηγάει ἀρκετὰ γιατὶ ὁ Ἀντωνιάδης καὶ ὁ Κουρούπης γράφουν τόσα πολλὰ καὶ μὲ τόση εὐκολία.

Μὰ γιὰ νὰ νοιώσῃς κάποιο γοῦστο ἀπὸ τὴ σκηνὴ τούτη πρέπει νὰ φέρῃς λίγη ὥρα τὸν Ἀντωνιάδη ζωντανὸ μπροστά σου, ἔτσι μὲ τὸ καμπουριασμένο κορμί, τὸ ἱστορικὸ σάλι καὶ καὶ τὴν καλοσύνη τῆς καρδιᾶς του, τὴν παιδιάτικη ἀλήθια καλοσύνη.

Ἄκου λοιπόν.

Εἶναι πρωΐ. Ὁ μακαρίτης κάθεται βυθισμένος μέσα στὴ μεγαλη πολυθρόνα του καὶ διαβάζει ἐφημερίδα. Δίπλα του κάθεται ἡ μικρούλα ἀνηψιά του καὶ πλέκει τὴν ταντέλλα τῆς. Ὁ Ἀντωνιάδης σουφρόνει τὸ κούτελό του καὶ ξύνει τὸ κεφάλι του, γιατὶ διαβάζει: «ὁ δραματογράφος κ. Β. ἐτελείωσε τὴν νέαν του τραγωδίαν—«Ἡ μήτηρ τοῦ Ἀθανασίου Διάκου». Στρηφογυρίζει κάνα-δυὸ φορὲς μέσα στὸ κάθισμά του καὶ μὲ τὴν περίεργη φωνή του λέει στὴν ἀνηψούλα του.

—Μαρίκα μου; ἔχουμε γράψει τὴν τραγωδία «Ἡ μήτηρ τοῦ Ἀθανασίου Διάκου»;

—Δὲ θυμᾶμαι, θεῖέ μου.

—Γιὰ κατέβασε τὸ εὐρετήριο νὰ δοῦμε.

Ἡ μικρὴ κατεβάζει ἀπὸ τὸ μεγάλο ἱστορικὸ ντουλάπι ποῦ ἐκλειοῦσε ὅλα τὰ δραματικὰ ἔργα τοῦ μακαρίτη τὸ εὐρετήριο καὶ τὸ πάει τοῦ θείου της.

—Διάβαζέ μου ἐσὺ νἀκούω.

Ἀρχίζει· ἡ ὥρα εἶναι 9 1/2· στὶς 11 τελειόνει τὸ διάβασμα.

Τραγωδία μὲ τέτιον τίτλο δὲν ὑπάρχει.

—Δὲν τὴν ἔχουμε γράψει, θεῖε.

—Διάβολε! πῶς μᾶς ξέφυγε;... Ποιὸς εἶναι ὁ τελευταῖος ἀριθμὸς στὸ εὐρετήριο;

—858, θεῖε.

—Καλά. Γράψε ἀποκάτου 859.

—Μὰ θὰ γράψουμε κι ἄλλη τραγωδία, θεῖε;

—Ναί, παιδί μου· τέτιαν ὑπόθεση δὲν πρέπει νὰ τὴ χάσουμε. Πάρε χαρτὶ κι ἀρχίνα.

—Μὰ τί; σήμερα θὰ τὴν γράψουμε; Προχτὲς γράψαμε τὴν τελευταία.

—Δὲν πειράζει· ὡς ποῦ νὰ φτάσουμε τὶς χίλιες δὲν πρέπει νὰ καθόμαστε μὲ σταυρωμένα χέρια. Πάρε χαρτί, πρὶν μᾶς πάρουν τὴν προτεραιότητα.

Ἡ ἀνηψιὰ φέρνει τὸ χαρτὶ καὶ κάθεται στὸ γραφεῖο δίπλα στὸ θεῖο. Ἡ ὥρα εἶναι 11 1/2.

—Κάθησες; γράφε λοιπόν.

Τράκας. Καλῶς ἐποίησας καὶ ἦλθες, σ' ἤθελα.

—Μὰ τὸν Τράκα, θεῖε, τὸν ἔχουμε καὶ σ' ἄλλη τραγωδία.

Δὲν πειράζει. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀπὸ μηχανῆς πρόσωπο. Γράφε.

Εἶδες τοὺς ἐχθροὺς νὰ διαβαίνουν ἀπ' ἐδῶ;

Καὶ ἔτσι προχωρεῖ ἡ παράταξη τῶν στίχων καὶ ἡ τραγωδία ὡς τὸ ἀπόγιομα εἶναι ἕτοιμη.

—Πόσους στίχους ἐγράψαμε, Μαρίκα;

Ἡ ἀνηψιὰ μετράει.

— Ἐγράψαμε 2305, θεῖε.

— Καλά· τὸ βράδυ τοὺς συμπληρόνουμε καὶ φτάνουν τὶς 2,500. Ξεκουράσου κομμάτι, γιατὶ αὔριο θὰ γράψουμε κι ἄλλη τραγωδία.

— Κι ἄλλη, θεῖε; Μὰ ποιά; Πολλὲς δὲν εἶναι αὐτές;

— Ὄχι, παιδί μου· θυμήθηκα τώρα, ὅτι πρέπει νὰ γράψουμε τὸν «Κροῦμο», γιατὶ τὸν ἔκαμε τραγωδία κι ὁ κ. Κ. κι ἂν δὲν τὸν παρουσιάσουμε πρῶτα ἐμεῖς, θὰ μᾶς ποῦν ὕστερα πῶς τὸν κλέψαμε ἀπ' αὐτόν.

Κ' ἔτσι οἱ τραγωδίες στιβάζουνταν ἡ μιὰ ἀπάνου στὴν ἄλλη μέσα στὸ ἱστορικὸ ντουλάπι, καὶ χάραζαν τἀχνάρια, ποῦ ἀκολουθάει τώρα «ὁ πολυγραφώτερος» ἀπὸ τοὺς ζωντανοὺς κ. Κουρούπης.

Ὁ Μαυρίκιος

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Στὴν «Ἁρμονία» τῆς Σμύρνης ξακολουθεῖ ὁ φίλος Λέσβιος νὰ δημοσιεύει τὰ φωτεινά του ἄρθρα γιὰ τὸ γλωσσικό μας ζήτημα.

— Τὰ ἄρθρα αὐτά, γιομάτα μὲ ὀρθὴ κρίση καὶ μὲ γερὰ ἐπιχειρήματα, καὶ βέβαια ἀφοῦ κάθε γραμμὴ τοῦ Λέσβιου στηρίζεται ἀπάνου στὴν Ἀλήθεια, διαβάζουνται μὲ ἐνδιαφέρον καὶ στὴ Σμύρνη καθὼς καὶ στὴ Μιτυλήνη, γιατὶ ἀπὸ κεῖ τὰ στέλνει ὁ Λέσβιος.

— Εἴμαστε περίεργοι νὰ δοῦμε τί θ' ἀπαντήσουνε στὸ Λέσβιο οἱ δασκάλοι τῆς Σμύρνης, ἀφοῦ ἡ Σμύρνη ἔρχεται δεύτερη ἀπὸ τὴν Πόλη στὸ λογιωτατισμό.

— Θυμόσαστε τὶς ἡμέρες τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου μιὰ περίεργη καὶ νόστιμη ρεκλάμα γιὰ τὸν κ. Ράδο ποὺ δημοσιευόταν ταχτικὰ στὶς ἐφημερίδες;

— Ἡ ρεκλάμα αὐτὴ ἔχει τὴν ἱστορία της κι ἀκοῦστε την.

— Ὁ κ. Ράδος ἔστειλε στὸ φίλο του κ. Δ. Γρ. Κ. ἕνα μπιλλιετάκι καὶ τοῦγραφε, παρακαλῶντάς τονε νὰ δημοσιέψει στὶς ἐφημερίδες, πὼς ἀσθενῶντας ὁ κ. Ράδος δὲ θὰ μπορέσει νὰ πάει στὸ Συνέδριο καὶ νὰ κάνει διάφορες σοφὲς ἀνακοίνωσες, καθὼς τοῦχε σκοπό.

— «Πρόσεχε, τοῦγραφε στὸ τέλος, νὰ μὴ φανεῖ πὼς σ' ἔβαλα ἐγὼ νὰ γράψεις, μὰ πὼς τὰ γράφεις ἀπὸ μέρος σου».

— Ὁ φίλος του, ποὔτυχε νἆναι καὶ λίγο χωρατατζῆς, κλείνει τὸ γραμματάκι τοῦ κ. Ράδου σ' ἕνα φάκελλο καὶ τὸ στέλνει στὸ διευθυντὴ μιανῆς ἐφημερίδας—μπορεῖ καὶ τῆς «Ἑστίας», δὲν ξέρουμε—μὲ μιὰ σημειωσούλα: «κοίταξε τί μοῦ γράφει ὁ κ. Ράδος καὶ συμμορφώσου μὲ τὴν ἐπιθυμία του».

— Κ' ἔτσι ὅλος ὁ κόσμος θάμασε τὶς σοφὲς ἀνακοίνωσες ποὺ θ' ἄκανε ὁ κ. Ράδος, καὶ μόνο δυὸ τρεῖς ποὺ ξέρανε τὸ μυστικὸ ξεκαρδιστήκανε στὰ γέλια.

— Τὴν περασμένη Κυριακὴ ὁ «Νουμᾶς» βγῆκε μόνο μ' ὀχτὼ σελίδες, γιατὶ οἱ τυπογράφοι ποὺ δουλέψανε μόνο Τετράδη καὶ Πέμτη ἴσα μὲ τὸ μεσημέρι, δὲν προφτάσανε σὲ μιάμιση μέρα νὰ ἑτοιμάσουν καὶ τὶς δώδεκα σελίδες του.

Ο ΙΔΙΟΣ

ΒΓΗΚΑΝΕ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΖΩΝΤΑΝΟΙ ΚΑΙ ΠΕΘΑΜΜΕΝΟΙ

Δρᾶμα μὲ τρία μέρη

ΧΡΥΣΑΥΓΗ—ΤΑΦΟΣ ΣΤΟ ΓΙΑΛΟ

Δηγήματα

ΠΟΥΛΙΟΥΝΤΑΙ: Δρ. 2 γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ φρ. χρ. 2 γιὰ τὸ ἐξωτερικό.

Στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμᾶ» καὶ στὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας».

Η ΜΗΔΕΙΑ

(*Μεταφρ. Γιάννη Περγιαλίτη*)

Πουλιέται δυὸ δρ. (φρ. χρ. 2 γιὰ τὸ Ἐξωτερικό) στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμᾶ» καὶ στὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας».